SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA ANTONIA TIZZANA, predstavljeni 7. septembra 2004[1]

1. V tej zadevi gre za odločanje o pritožbi, ki jo je vložila družba José Martí Peix SA (v nadaljevanju: Peix ali pritožnica) zoper sodbo Sodišča prve stopnje z dne 13. marca 2003 v zadevi José Martí Peix proti Komisiji (T-125/01, Recueil, str. II-865, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je bila zavrnjena njena tožba za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije z dne 19. marca 2001 o znižanju pomoči za projekt ustanovitve skupnega podjetja v sektorju ribištva (v nadaljevanju: izpodbijana odločba)[2].

I – Pravni okvir

Uredba (EGS) št. 4028/86 in 1956/91

2. Skupnost je zaradi varovanja ribiških virov Skupnosti pred prekomernim izkoriščanjem sprejela več ukrepov za znižanje ribiške flote Skupnosti.

3. Za namene tega postopka je treba opozoriti predvsem na ukrepe iz Uredbe (EGS) št. 4028/86[3], ki zajemajo dodeljevanje pomoči družbam, ki jih ustanovijo lastniki plovil iz Skupnosti skupaj z državljani iz tretjih držav („skupna podjetja") in so namenjene za izkoriščanje ribiških virov omenjenih držav z uporabo ribiških ladij, ki so plule pod zastavo države članice in so bile registrirane v pristanišču Skupnosti ter so jih dokončno prenesli v te tretje države (člena 21a in 21b(2) navedene uredbe).

1 — Jezik izvirnika: italijanščina.

2 — Odločba Komisije z dne 19. marca 2001 o znižanju pomoči, ki je bila družbi José Martí Peix SA dodeljena z odločbo Komisije z dne 16. decembra 1991 (C(91) 2874 konč./11, spremenjena z Odločbo Komisije z dne 12. maja 1993, C(93) 1131 konč./4) za projekt ustanovitve skupnega podjetja v sektorju ribištva.

3 — Uredba Sveta z dne 18. decembra 1986 o ukrepih Skupnosti za izboljšanje in prilagoditev struktur ribiškega in ribogojnega sektorja (UL L 376 z dne 31. decembra 1986, str. 7), spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št. 3944/90 z dne 20. decembra 1990 (UL L 380, str. 1), Uredbo (EGS) št. 2794/92 z dne 21. septembra 1992 (UL L 282, str. 3) in Uredbo Sveta (EGS) št. 3946/92 z dne 19. decembra 1992 (UL L 401, str. 1, v nadaljevanju: Uredba Sveta št. 4028/86). Uredba št. 4028/86 in uredbe, ki določajo načine njene uporabe, so bile razveljavljene s členom 9 Uredbe (EGS) št. 2080/93 z dne 20. julija 1993 o izvajanju Uredbe (EGS) št. 2052/88 glede Finančnega instrumenta za usmerjanje ribištva (UL L 193, str. 1).

4. V času obravnavanega dejanskega stanja so bili pogoji in načini za dodeljevanje omenjenih pomoči določeni v Uredbi (EGS) št. 1956/91[4], ki je bila pozneje razveljavljena.

5. Na podlagi te uredbe je bilo treba vloge za pomoč oddati na Komisijo prek organov države članice, ki so morali sestaviti mnenje o projektu skupnih podjetij in hraniti potrebno dokumentacijo (člen 1 Uredbe št. 1956/91).

6. Omenjene pomoči so lahko imele več oblik. Zlasti je lahko šlo za subvencije na račun kapitala, ki so bile plačane v dveh delih: prvi del ni presegal 80 % skupne pomoči, drugi del pa je predstavljal preostali znesek (člen 5 Uredbe št. 1956/91).

7. Upravičenci so morali tri zaporedna leta vsakih dvanajst mesecev Komisiji pošiljati periodična poročila o dejavnosti skupnega podjetja, vključno s kopijo bilanc in uradnih listin v zvezi z ribolovom, iztovarjanjem in pretovarjanjem (člen 6 Uredbe št. 1956/91).

Uredba (ES, Euratom) št. 2988/95

8. Svet je, zato da bi v vseh sektorjih, ki so bili predvideni v politikah Skupnosti, učinkovito zaščitil finančne interese Skupnosti (tretja in četrta uvodna izjava Uredbe št. 2988/95), sprejel Uredbo (ES, Euratom) št. 2988/95[5], ki vsebuje „splošna pravila za enotne preglede ter upravne ukrepe in kazni v zvezi z nepravilnostmi, ki se nanašajo na zakonodajo Skupnosti" (člen 1(1) omenjene uredbe).

9. Člen 1(2) Uredbe št. 2988/95 določa:

„‚Nepravilnost' pomeni vsako kršenje določb zakonodaje Skupnosti, ki je posledica dejanja ali opustitve s strani gospodarskega subjekta, ki je ali bi lahko škodljivo vplivalo na proračun Skupnosti ali proračunska sredstva,

4 — Uredba Komisije (EGS) št. 1956/91 z dne 21. junija 1991 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 4028/86 (UL L 181, str. 1). Za podrobnosti v zvezi z razveljavitvijo glej opombo 3.

5 — Uredba z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, str. 1).

ki jih upravljajo, bodisi z zmanjšanjem ali izgubo prihodkov iz lastnih sredstev, ki se zbirajo neposredno v imenu Skupnosti, bodisi z neupravičenimi izdatki."

10. Člen 3 navedene uredbe določa:

„1. Pregon[6] zastara v štirih letih od storitve nepravilnosti iz člena 1(1). Sektorski predpisi pa lahko določijo krajši zastaralni rok, ki ne sme biti krajši od treh let.

V primeru nadaljevanja ali ponavljanja nepravilnosti teče zastaranje od dneva, ko so nepravilnosti prenehale. Pri večletnih programih zastaralni rok v vsakem primeru teče do zaključka programa.

Katero koli dejanje pristojnega organa v zvezi s preiskavo ali sodnim postopkom, ki se nanaša na nepravilnost in o katerem je organ obvestil zadevno osebo, pretrga zastaranje[7]. Po vsakem dejanju, ki pomeni pretrganje zastaranja, začne zastaralni rok teči znova.

Če pristojni organ ni izrekel kazni, zadeva zastara najpozneje na dan, ko poteče rok, ki je dvakrat daljši od zastaralnega roka, razen če je bil upravni postopek prekinjen v skladu s členom 6(1).

2. Rok za izvršitev odločbe o upravni kazni je tri leta. Rok začne teči na dan, ko postane odločba pravnomočna.

Primere pretrganja in prekinitve urejajo ustrezne določbe nacionalne zakonodaje.

3. Države članice lahko določijo daljši zastaralni rok od tistega iz odstavkov 1 in 2."

6 — Opomba, ki ima pomen le za italijansko različico sklepnih predlogov.

7 — Opomba, ki ima pomen le za italijansko različico sklepnih predlogov.

II – Dejansko stanje in postopek

Dejansko stanje

11. V izpodbijani sodbi je dejansko stanje spora opisano, kot sledi:

„11 Družba José Martí Peix, SA (v nadaljevanju: tožeča stranka) je oktobra 1991 prek španskih organov pri Komisiji oddala vlogo za finančno pomoč Skupnosti na podlagi Uredbe št. 4028/86 v okviru projekta za ustanovitev skupnega špansko-angolskega podjetja za ribolov. Ta projekt je za dejavnost ribolova predvideval prenos treh ladij Pondal, Periloja in Sonia Rosal na skupno podjetje, ki sta ga ustanovila tožeča stranka portugalska družba Iberpesca-Sociedades de Pesca Ltda in angolski družbenik Empromar N'Gunza.

12 Z odločbo z dne 16. decembra 1991 (v nadaljevanju: odločba o dodelitvi pomoči) je Komisija v prejšnji točki navedenemu projektu (projekt SM/ESP/17/91, v nadaljevanju: projekt) dodelila pomoč Skupnosti v najvišjem znesku 1.349.550 ekujev. [...]

13 Novembra 1992 je bilo skupno podjetje, z imenom Ibermar Empresa de Pesca Ltda, ustanovljeno in registrirano v Luandi v Angoli. Decembra 1992 so bile tri ladje skupnega podjetja registrirane v luandskem pristanišču.

[...]

15 Komisija je 18. maja 1993 prek španskih organov prejela zahtevek za plačilo prvega dela pomoči z dne 10. maja 1993. Temu zahtevku so bile priložene številne listine in potrdila o ustanovitvi skupnega podjetja, o registraciji ladij v luandskem pristanišču, o njihovem izbrisu iz registra Skupnosti in o pridobitvi zahtevanih dovolilnic za ribolov.

16 Komisija je 24. junija 1993 izplačala 80 % pomoči.

17 Tožeča stranka je 20. maja 1994 pri španskih organih vložila zahtevek za

plačilo pomoči. Zahtevku je priložila prvo periodično poročilo, za obdobje delovanja med 20. aprilom 1993 in 20. aprilom 1994. V tem poročilu je bilo med drugim navedeno naslednje: „Zaradi *brodoloma ladje Pondal 20. julija 1993* smo morali spremeniti dolgoročne cilje. [...]

18 Komisija je 7. septembra 1994 prejela v prejšnji točki navedeni zahtevek in 14. septembra 1994 izplačala pomoč.

19 Komisija je 6. novembra 1995 prejela drugo periodično poročilo, z datumom 19. junij 1995, za obdobje delovanja med 20. majem 1994 in 20. majem 1995. V tem poročilu je bil omenjen *brodolom ladje Pondal 20. julija 1993* in težave pri njeni nadomestitvi zaradi zavlačevanja angolskih organov.

[...]

25 Komisija je septembra 1997 prejela tretje periodično poročilo o dejavnosti, za obdobje med 20. majem 1995 in 20. majem 1996. V njem so bila omenjena ravnanja angolskega družbenika, ki so ovirala običajno izvajanje dejavnosti ribolova. Navedeno je bilo, da je ribe iz Angole nazadnje raztovorila marca 1995 in da so se družbeniki iz Skupnosti zaradi težav, povezanih z zgoraj navedenimi ravnanji, odločili, da svoje deleže v skupnem podjetju prodajo angolskemu družbeniku in da odkupijo za projekt namenjene ladje. V poročilu je bilo omenjeno, da je tožeča stranka po odkupu *ladje prenesla v neko nigerijsko pristanišče, kjer so bile v popravilu do leta 1996.*" [Poudaril A. Tizzano.]

Predhodni postopek in izpodbijana odločba

12. Iz izpodbijane sodbe tudi izhaja, da je Komisija z dopisom z dne 26. julija 1999 pritožnico in španske organe seznanila s svojo namero, da v skladu s členom 44 Uredbe št. 4028/86 zniža prvotno dodeljeno pomoč za projekt. To namero je utemeljevalo dejstvo, da „v nasprotju z zahtevami omenjene uredbe in Uredbe št. 1956/91 skupno podjetje tri leta ni izkoriščalo ribiških virov tretje države, ki je bila navedena v odločbi o dodelitvi pomoči".[8]

8 – Točka 28.

13. Tako naj bi iz prejetih listin izhajalo, da je ladja Pondal „opravljala svojo dejavnost *od 20. aprila do 20. julija 1993, ko je doživela brodolom, to je tri mesece*", ladji Periloja in Sonia Rosal pa sta opravljali dejavnost „v angolskih vodah za račun skupnega podjetja med 20. aprilom 1993 in 20. aprilom 1994 ter med 20. majem 1994 in 3. februarjem 1995, ko je pritožnica prodala svoj delež v omenjeni družbi, to je skupno enaindvajset mesecev".[9]

14. Pritožnica je 5. oktobra 1999 Komisiji predložila stališča o tem dopisu in dostavila nove listine.

15. Iz priloženih listin izhaja, da je v resnici „prišlo do brodoloma ladje *Pondal 13. januarja 1993 in ne 20. julija 1993*, kot je pritožnica do tedaj navajala".[10]

16. Komisija je tako 19. marca 2001 izdala izpodbijano odločbo, v kateri je:

— opomnila, da je bila „družbi José Martí Peix SA [...] dodeljena pomoč Skupnosti, v znesku 1.349.550 ekujev za projekt ustanovitve skupnega podjetja v Angoli", ki se je nanašala na ladje Pondal, Periloja in Sonia Rosal (točka 1 obrazložitve);

— ugotovila, da je „ladja Pondal [...] 13. januarja 1993 doživela brodolom" (točka 4 obrazložitve);

— menila, da je upravičenka, s tem da Komisije na dan vložitve zahtevka za plačilo prvega zneska pomoči ni obvestila o brodolomu ladje Pondal in da je nato v prvem poročilu navedla, da se je ta dogodek zgodil 20. julija 1993, storila hudo nepravilnost (točka 9 obrazložitve);

— poudarila, da sta ladji Sonia Rosal in Periloja „zapustili Angolo in sta bili marca 1995 izbrisani iz angolskega registra". Ti dve ladji „v letih 1995 in 1996 nista opravljali nobene dejavnosti" in sta bili nato nedoločenega dne preneseni „v Kamerun, brez predhodnega dovoljenja Komisije" (točka 5 obrazložitve);

9 — Enako. Poudaril A. Tizzano.

10 — Točka 32 izpodbijane sodbe. Poudaril A. Tizzano.

— dodeljeno pomoč tako znižala z 1.349.550 ekujev na 710.030 eurov in odredila, da je upravičenka v roku treh mesecev dolžna Komisiji vrniti neupravičeno prejeti znesek 639.520 eurov (člena 1 in 2).

Tožba pri Sodišču prve stopnje in izpodbijana sodba

17. Družba Peix je z vlogo, ki jo je vložila 8. junija 2001, Sodišču prve stopnje predlagala, naj razglasi ničnost odločbe o znižanju pomoči. Komisija je temu predlogu seveda nasprotovala.

18. Kot izhaja iz izpodbijane sodbe, je „tožeča stranka v utemeljitev tožbe uveljavljala štiri tožbene razloge", in sicer: i) „zastaranje" v odločbi očitanih dejstev; ii) „kršitev načel skrbnosti in dobrega upravljanja"; iii) „zmotno presojo [in] zmotno razlago Uredbe št. 4028/86" ter iv) „kršitev načela sorazmernosti".[11]

19. V tej zadevi je upošteven predvsem prvi pritožbeni razlog, s katerim pritožnica zatrjuje, da „so bila dejstva, na katerih je temeljilo znižanje pomoči, v trenutku izdaje izpodbijane odločbe zastarana".[12]

20. Sodišče prve stopnje je pri presoji tega očitka ugotovilo, da je „v členu 3(1) Uredbe št. 2988/95 [...] določeno, da pregon zastara ‚v štirih letih od storitve nepravilnosti'", ki zajema „tako namerne nepravilnosti ali nepravilnosti iz malomarnosti, za katere so v skladu s členom 5 te uredbe predvidene upravne kazni, kot tudi nepravilnosti, ki upravičujejo samo sprejetje enega izmed upravnih ukrepov iz člena 4 Uredbe". Zato je priznalo, da je „člen 3 te uredbe mogoče uporabiti za v tej zadevi obravnavane nepravilnosti".[13]

21. Po tem se je torej Sodišče prve stopnje posvetilo preverjanju, ali so bila dejstva v zvezi z ladjami Pondal, Periloja in Sonia Rosal zares zastarana.

22. Prvič, v zvezi z ladjo Pondal je Sodišče prve stopnje opozorilo, da „pomeni nepravilnost, ki je v izpodbijani odločbi pravilno

11 — Točka 44.

12 — Točka 67.

13 — Točki 78 in 79.

ugotovljena, dejstvo, da je tožeča stranka najprej prikrila brodolom, nato pa sporočila napačen datum brodoloma".[14]

23. Po mnenju Sodišča prve stopnje ti ravnanji pomenita „nadaljevano nepravilnost v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, ker imata enak predmet, to je da tožeča stranka glede tega brodoloma ni izpolnila svoje dolžnosti obveščanja in poštenosti".[15]

24. Posledično je „zastaralni rok začel teči ‚tistega dne, ko se je nepravilnost končala'", to je od „5. oktobra 1999", ko je „tožeča stranka Komisiji prvič sporočila natančen datum tega brodoloma, to je 13. januar 1993".[16]

25. Glede na navedeno je Sodišče prve stopnje ugotovilo, da se „v takih okoliščinah tožeča stranka glede brodoloma ladje Pondal ne more sklicevati na zastaranje v izpodbijani odločbi ugotovljenih dejstev".[17]

26. Drugič, v zvezi z ladjama Periloja in Sonia Rosal je Sodišče prve stopnje najprej potrdilo, da je „glede omenjenih ladij utemeljena v izpodbijani odločbi ugotovljena nepravilnost", ki jo predstavlja dejstvo, da „v nasprotju z zahtevo iz odločbe o dodelitvi pomoči tri leta nista izkoriščali angolskih voda".[18]

27. Po mnenju Sodišča prve stopnje tudi ta ravnanja pomenijo „nadaljevano nepravilnost v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, ki je trajala do 20. maja 1996, ko [...] se je končalo triletno obdobje obvezne dejavnosti omenjenega podjetja in je nepravilnost dokončno dobila v izpodbijani odločbi navedeno obliko, to je nedelovanje navedenih ladij v angolskih vodah v času petnajstih od 36 mesecev zgoraj navedenega obdobja". Tudi v tem primeru je zato zastaralni rok začel teči šele „takrat, ko se je nepravilnost končala", to je 20. maja 1996.[19]

28. Sodišče prve stopnje je nato ugotovilo, da je pomenil dopis Komisije, ki ga je ta 26. julija 1999 poslala pritožnici, „s katerim jo je obvestila o začetku postopka za znižanje

14 — Točka 81.
15 — Točka 81.
16 — Točki 81 in 82.
17 — Točka 82.
18 — Točka 88.
19 — Točka 91.

pomoči zaradi nepravilnosti, povezanih med drugim z delovanjem ladij Periloja in Sonia Rosal, dejanje, ki prekine zastaranje v smislu člena 3(1), tretji pododstavek, Uredbe št. 2988/95".[20]

29. Ugotovilo je torej, da je – „čeprav teče v tej določbi predpisani štiriletni zastaralni rok na podlagi besedne razlage člena 3(1), prvi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, kadar gre za nadaljevano nepravilnost, od takrat, ko se je omenjena nepravilnost končala, čeprav naj bi pristojni organ, kot je bilo v obravnavani zadevi, za to nepravilnost izvedel šele pozneje [...] – dopis z dne 26. julija 1999, ki je bil poslan pred potekom štiriletnega roka, ki je začel teči 20. maja 1996, prekinil omenjeni rok in je zato 26. julija 1999 začel teči nov štiriletni rok". Zato „ob izdaji izpodbijane odločbe, dejstva, ki pomenijo nepravilnost pri ladjah Periloja in Sonia Rosal, niso bila zastarana".[21]

30. Glede na navedeno je Sodišče prve stopnje zavrnilo tožbeni razlog, ki se nanaša na zastaranje. Potem ko je ugotovilo, da tudi drugi tožbeni razlogi niso bili utemeljeni, je tožbo zavrnilo in pritožnici naložilo plačilo stroškov.

20 — Točka 93.
21 — Točka 94.

Postopek pred Sodiščem

31. Družba Peix je s pritožbo, vloženo 22. maja 2003, Sodišču predlagala, naj jo razglasi za dopustno, naj razveljavi izpodbijano sodbo in naj Komisiji naloži plačilo stroškov postopka pred Sodiščem in Sodiščem prve stopnje.

32. Komisija je na podlagi člena 115 Poslovnika Sodišča v odgovoru na pritožbo temu predlogu nasprotovala.

33. Nato sta bili stranki na obravnavi 10. junija 2004 zaslišani.

III – Pravna analiza

34. V utemeljitev pritožbe je družba Peix uveljavljala samo pritožbeni razlog kršitve člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, do katere je prišlo zaradi napačne razlage pojma nadaljevane nepravilnosti.

35. Pri utemeljevanju tega pritožbenega razloga je pritožnica ločeno obravnavala nepravilnost pri ladji Pondal ter nepravilnost pri ladjah Periloja in Sonia Rosal. Komisija je v odgovoru na pritožbo storila enako. Zaradi jasnosti je ta pristop uporabljen tudi pri tej analizi.

Nadaljevana nepravilnost pri ladji Pondal

36. Pritožnica trdi, da je Sodišče prve stopnje napačno kvalificiralo nepravilnost ladje Pondal za nadaljevano. Po njenem mnenju naj bi namreč sporočilo napačnega podatka s strani upravičenca do pomoči Skupnosti predstavljalo enkratno nepravilnost, ki naj bi se končala takrat, ko je bil podatek sporočen Komisiji, in ne, kot je navedlo Sodišče prve stopnje, šele takrat, ko je Komisija sama odkrila nepravilnost podatka.

37. Po navedbah družbe Peix razlaga Sodišča prve stopnje ni le v nasprotju s sodno prakso Sodišča, o čemer bomo govorili v nadaljevanju (glej točko 48), ampak je z njo tudi kršeno načelo pravne varnosti, ki ga zagotavljajo določbe o zastaranju. Če bi namreč zastaralni rok tekel šele od takrat, ko je Komisija odkrila nepravilnost, bi bili roki, ki jih je določil zakonodajalec, podaljšani v neskončnost, saj bi bilo treba čakati, da Komisija preveri pravilnost prejetih podatkov.

38. In končno, izpodbijana sodba naj bi bila protislovna. Sodišče prve stopnje naj bi namreč v točki 94, kjer navaja primer ladij Periloja in Sonia Rosal, priznalo, da lahko zastaranje začne teči tudi, če pristojni organ ni bil seznanjen z obstojem nepravilnosti, ki jo je storil subjekt.

39. Družba Peix trdi, da bi z uporabo tega pristopa v primeru postopka v glavni stvari moral biti *dies a quo* zastaranja 20. maj 1994, ko je Komisijo obvestila o brodolomu ladje Pondal, in ne – kot je ugotovilo Sodišče prve stopnje – 5. oktober 1999, ko naj bi Komisija odkrila pravi datum tega dogodka.

40. V nadaljevanju navaja, da je bil dopis z dne 26. julija 1999, s katerim jo je Komisija obvestila o začetku postopka za znižanje pomoči, poslan po poteku štiriletnega roka in naj bi bil torej ničen, kot naj bi bila posledično nična tudi poznejša odločba o znižanju pomoči, ki temelji na podatkih, pridobljenih s tem dopisom.

41. Komisija sklepa nasprotno in poudarja, da naj se kršitev dolžnosti poštenega obveščanja družbe Peix ne bi končala 20. maja 1994 s prvim nepravilnim sporočilom o brodolomu ladje Pondal, ampak kot je pravilno ugotovilo Sodišče prve stopnje, naj bi se nadaljevala do 5. oktobra 1999, to je do trenutka, ko je pritožnica končno navedla pravi datum omenjenega brodoloma in s tem končala storjeno nepravilnost. Zato po mnenju Komisije Sodišče prve stopnje s kvalifikacijo te nepravilnosti za nadaljevano ni kršilo načela pravne varnosti in se ni odmaknilo od sodne prakse Sodišča.

42. Glede zatrjevane ničnosti dopisa z dne 26. julija 1999 Komisija najprej poudarja nedopustnost tega pritožbenega razloga, ker naj bi bil prvič uveljavljan v pritožbi pred Sodiščem. Omenjeni pritožbeni razlog naj tudi ne bi bil utemeljen, ker naj bi bil zadevni dopis poslan pred potekom štiriletnega roka, ki naj bi začel teči šele 5. oktobra 1999.

43. Preden začnemo s presojo teh stališč, moramo najprej opozoriti na to, da iz izpodbijane sodbe izhaja, da:

— zahtevek za plačilo prvega dela pomoči, ki ga je Komisija prejela 18. maja 1993, ni vseboval nobene navedbe v zvezi z brodolomom ladje Pondal, čeprav je do brodoloma prišlo že *13. januarja 1993*;

— je bilo v prvem periodičnem poročilu družbe Peix z dne 20. maja 1994 navedeno, da je do „brodoloma ladje Pondal prišlo *20. julija 1993*“;

— je enako navedbo vsebovalo drugo poročilo z dne 19. junija 1995, ki je ponovno opozarjalo „na brodolom ladje Pondal *20. julija 1993*“;

— je družba Peix šele 5. oktobra 1999 predložila listine, iz katerih je izhajalo, da je v resnici prišlo do „brodoloma ladje Pondal *13. januarja 1993 in ne 20. julija 1993*“.[22]

44. Glede na to je Sodišče prve stopnje po mojem mnenju kršitev dolžnosti družbe Peix, da kot upravičenka do pomoči Skupnosti Komisiji „pošilja zanesljive podatke, ki je ne morejo spraviti v zmoto“, in s tem „omogoči nadzor nad pravilno uporabo

22 — Točke od 15 do 32. Poudaril A. Tizzano.

sredstev", ki so bila izplačana skupnemu podjetju[23], pravilno kvalificiralo za nadaljevano nepravilnost.

45. Družba Peix je namreč kršila to dolžnost s ponavljajočimi se dejanji (navajanje napačnega datuma brodoloma) in predvsem z opustitvami (nenavajanje resničnega datuma brodoloma), ki so se začele že preden je skupno podjetje začelo z dejavnostjo ribolova v Angoli in so trajale do 5. oktobra 1999, to je do takrat, ko je pritožnica poslala listine, v katerih je bil naveden pravilen datum brodoloma. Zato je šele takrat nepravilnost prenehala in je na podlagi člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95 začel teči štiriletni zastaralni rok.

46. Na drugi strani se mi ne zdi, da lahko pritožničine trditve omajejo tak sklep.

47. Najprej, sodba Strawson[24], na katero opozarja pritožnica, se mi ne zdi upoštevna.

48. V tej zadevi se je postavilo vprašanje, ali lahko organ, ki je v letu 1997 opravil nadzor, na podlagi katerega je odkril več nepravilnosti, storjenih med letoma 1993 in 1997, kaznuje samo nepravilnosti, ki so bile storjene v letu nadzora, ali tudi nepravilnosti iz predhodnih let.

49. O tem vprašanju je Sodišče pristojnim organom priznalo pravico, da naložijo kazni tudi za nepravilnosti, „ki se nanašajo na leta pred letom, v katerem so bile odkrite te nepravilnosti, vendar pa ob spoštovanju zastaralnega roka, ki je določen v Uredbi št. 2988/95".[25]

50. Sodišče je torej samo natančneje opredelilo, da pravico organov do kaznovanja časovno omejuje omenjeni štiriletni zastaralni rok. Ni pa se izreklo o pojmu nadaljevane nepravilnosti, za katero gre v obravnavanem primeru. Kot je namreč Komisija pravilno poudarila, v navedenem primeru sodba o tem vprašanju ni bila potrebna, ker so bila vsa dejanja, ki so se subjektu očitala, storjena med letoma 1993 in 1997 (leto nadzora) ter so bila torej storjena v obdobju, ki je bilo krajše od štirih let, določenih z Uredbo št. 2988/95.

23 — Sodba z dne 24. januarja 2002 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji (C-500/99 P, Recueil, str. I-867, točka 100).

24 — Sodba z dne 19. novembra 2002 (C-304/00, Recueil, str. I-10737, točka 49).

25 — Zgoraj navedena Sodba Strawson, točka 52.

51. Prav tako ni mogoče nasprotovati temu, da bi se, če bi zastaranje teklo od dneva, ko je upravičenec do pomoči Skupnosti izpolnil svojo dolžnost poštenega obveščanja in s tem končal storjeno nepravilnost, poseglo v „funkcijo zagotavljanja pravne varnosti", ki je značilna za vsak zastaralni rok.[26]

52. Kot je pravilno navedla Komisija, določitev *dies a quo* na dan, ko je nepravilnost prenehala, namreč ni le izrecno določena v Uredbi št. 2988/95, ampak je tudi povsem v skladu s to funkcijo.

53. Po mojem mnenju tako zadevno načelo ščiti posameznike, ki so kršili dolžnost prava Skupnosti samo, če je kršitev prenehala, ne pa takrat, ko so v položaju nadaljevane nezakonitosti. Kot je Komisija pravilno navedla, se mora torej upravičenec do pomoči odločiti, ali ostane v položaju nepravilnosti in se s tem izpostavi tveganju podaljšanja obdobja za poseg organov za nadzor ali nasprotno, da spoštuje dolžnost poštenosti in obveščanja, in si s tem zagotovi, da mu po preteku štiriletnega roka ne bo mogoče naložiti nobenega ukrepa ali kazni.

54. Sicer pa je, kot je znano, to načelo predvideno zaradi varstva posameznikov, da bi se izognili temu, da bi „Komisija lahko v neskončnost podaljševala izvajanje svojih pristojnosti".[27] Vendar pa je očitna predpostavka tega načela, da je imela Komisija možnost izvajati svoje pristojnosti, kar pa ne velja takrat, ko upravičenec do pomoči Skupnosti ne izvrši ene od dolžnosti in pošlje nezanesljive podatke ali najmanj take, ki institucije spravijo v zmoto glede bistvenih elementov projektov, ki jih financirajo.

55. In končno, glede zatrjevane protislovnosti izpodbijane sodbe, v kateri naj bi bil pri vprašanju o ladjah Periloja in Sonia Rosal uporabljen drugačen pristop, v nadaljevanju dokazujem, da te protislovnosti ni (glej točke od 66 dalje).

56. Iz že navedenih razlogov torej menim, da Sodišče prve stopnje, s tem da je dejstva v zvezi z ladjo Pondal kvalificiralo za nada-

26 — Glej sodbo Sodišča z dne 15. julija 1970 v zadevi ACF Chemiefarma proti Komisiji (41/69, Recueil, str. 661, točka 19) in sodbe Sodišča prve stopnje z dne 17. oktobra 1991 v zadevi De Compte proti Parlamentu (T-26/89, Recueil, str. II-781, točka 68); z dne 15. septembra 1998 v združenih zadevah BFM in EFIM proti Komisiji (T-126/96 in T-127/96, Recueil, str. II-3437, točka 67) in z dne 17. septembra 2003 v zadevi Neuss proti Komisiji (T-137/01, Recueil 2003, str. II-3103, točka 123).

27 — Glej sodbe z dne 14. julija 1972 v zadevi Geigy proti Komisiji (52/69, Recueil, str. 787, točki 20 in 21); z dne 24. septembra 2002 v združenih zadevah Falck in Acciaierie di Bolzano proti Komisiji (C-74/00 P in C-75/00 P, Recueil, str. I-7869, točka 140) in z dne 29. aprila 2004 v zadevi Italija proti Komisiji (C-298/00 P, Recueil 2004, str. I-4087, točka 90).

ljevano nepravilnost, in s tem da je zato določilo *dies a quo* zastaranja na 5. oktober 1999, ko je omenjena nepravilnost prenehala, ni kršilo člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95.

57. Zato, ne da bi se bilo treba izreči o dopustnosti pritožbenega razloga, menim, da pritožničin očitek v zvezi z zatrjevano ničnostjo dopisa Komisije z dne 26. julija 1999 očitno ni utemeljen. Za razliko od tega, kar je navedla pritožnica, ta dopis namreč ni bil poslan po izteku zastaralnega roka, ampak preden je rok začel teči.

58. Pritožbeni razlog je treba torej zavrniti v delu, ki se nanaša na ladjo.

Nadaljevana nepravilnost pri ladjah Periloja in Sonia Rosal

59. Po pritožničinem mnenju naj bi imela nepravilnost pri ladjah Periloja in Sonia Rosal značaj enkratnega in ne nadaljevanega dejanja, kot je nasprotno ugotovilo Sodišče prve stopnje, ker naj bi se to končalo februarja 1995 z umaknitvijo omenjenih ladij iz angolskih voda. Poleg tega se družba Peix sklicuje na protislovnost izpodbijane sodbe in ponovno opozarja, da naj bi v točki 94 Sodišče prve stopnje z odmikom od ugotovitev, do katerih je prišlo pri ladji Pondal, priznalo, da lahko zastaranje začne teči tudi, če pristojni organ ni seznanjen z obstojem nepravilnosti, ki jo je storil subjekt.

60. Komisija pa je drugačnega mnenja, in sicer da naj bi imela nepravilnost družbe Peix, ki je v tem, da je, ne da bi zaprosila za predhodno dovoljenje in ne da bi v letih 1995 in 1996 izkoriščala angolske vode, zadevni ladji prenesla v Kamerun, značaj nadaljevanega dejanja, ker je trajala ves čas, ko omenjeni ladji nista delovali v Angoli.

61. Priznati moram, da glede tega izpodbijana sodba ni povsem jasna. Glede opredelitve in kvalifikacije nepravilnosti pri ladjah Periloja in Sonia Rosal je obrazložitev Sodišča prve stopnje namreč nekoliko manj neposredna.

62. In sicer:

— prvič, z osredotočanjem le na eno od kršitev, ki jih je ugotovila Komisija v

izpodbijani odločbi (točka 5 obrazložitve; glej točko 17 zgoraj), Sodišče prve stopnje navaja, da „ladji Periloja in Sonia Rosal v nasprotju z zahtevo iz odločbe o dodelitvi pomoči tri leta nista izkoriščali angolskih voda" (točka 88);

63. Kot sem že navedel, pritožnica ne izpodbija tega, da je Sodišče prve stopnje ugotovilo nepravilnost (to je neizkoriščanje angolskih voda v času triletne obvezne dejavnosti), ampak izpodbija samo kvalifikacijo omenjene nepravilnosti za nadaljevano.

— drugič, Sodišče prve stopnje poudarja, da pomeni navedena kršitev nadaljevano nepravilnost in da je ta nepravilnost prenehala šele 20. maja 1996, ko se je končalo triletno obdobje obvezne dejavnosti v Angoli (točka 91);

64. Po mojem mnenju ta očitek ni utemeljen. Kot je pravilno ugotovilo Sodišče prve stopnje, se je namreč nepravilnost začela februarja 1995, ko so zadevne ladje zapustile Angolo, in je nedvomno trajala do maja 1996, ko se je končalo obvezno obdobje ribolova v tej državi. Družba Peix torej ni storila trenutne kršitve neke enkratne dolžnosti, ampak stalno ni izpolnjevala dolžnosti, ki bi jo morala do navedenega datuma spoštovati.

— tretjič, Sodišče prve stopnje hipotetično ugotavlja, da *„celo ob upoštevanju* [...], *da* bi tekel štiriletni zastaralni rok iz te določbe, kadar gre za nadaljevano nepravilnost, od takrat, ko se je omenjena nepravilnost končala, čeprav bi se pristojni organ šele pozneje seznanil s to nepravilnostjo, kot je bilo v obravnavanem primeru"[28], štiriletni rok nikakor ne bi potekel zaradi dejanja z dne 26. julija 1999, ki je pretrgalo zastaranje (točka 94).

65. Po mojem mnenju je treba tudi očitek v zvezi s protislovnostjo izpodbijane sodbe zavrniti. Zdi se mi namreč, da je Sodišče prve stopnje, sicer ne na najbolj posrečen način, v točki 94 nameravalo samo poudariti, da čeprav je želelo *dies a quo* določiti ugodneje za pritožnico, torej na datum pred dnevom, ko je Komisiji sporočila dejstva v zvezi z ladjama Periloja in Sonia Rosal, s katerimi je bila institucija tako lahko seznanjena, zastaralni rok zaradi dejanja Komisije, ki je pretrgalo zastaranje, nikakor ni potekel.

28 — Poudaril A. Tizzano.

66. Gre torej za povesem hipotetično navedbo, ki ni v nasprotju z ostalimi deli sodbe, v katerih Sodišče prve stopnje glede ladje Pondal jasno navaja, da teče zastaranje, kadar upravičenec do pomoči Skupnosti krši dolžnost poštenega obveščanja, od takrat, ko je upravičenec Komisiji pravilno sporočil dejstva, ki so vplivala na bistvene elemente financiranega projekta.

67. Zdi se mi, da tak pomen odločitve, kot ga navajam, potrjuje tudi več odstavkov izpodbijane sodbe, ki sledijo presoji glede zastaranja.

68. Glede očitka kršitve načela sorazmernosti Sodišče prve stopnje tako zelo jasno poudarja, da je družba Peix pri ladjah Periloja in Sonia Rosal storila „hude kršitve dolžnosti, ki so bistvene za delovanje sistema finančnih pomoči Skupnosti na področju ribolova" in so ne le v tem, da „zadevni ladji nista izkoriščali angolskih ribiških virov", ampak tudi v dejstvu, da „je tožeča stranka približno dve leti prikrivala dejstvo, da sta ti ladji zapustili angolske vode".[29] „Šele v tretjem periodičnem poročilu o dejavnosti, ki ga je na Komisijo naslovila septembra 1997, je jasno navedla, da je ribe nazadnje raztovorila marca 1995 [...] in da [...] je tožeča stranka ladji prenesla v nigerijsko pristanišče, kjer sta bili v popravilu do leta 1996".[30]

69. Menim torej, da sicer posredni in povsem hipotetični razlogi Sodišča prve stopnje za kvalifikacijo nepravilnosti pri ladjah Periloja in Sonia Rosal za nadaljevano niso v nasprotju z deli izpodbijane sodbe, ki se nanašajo na ladjo Pondal.

70. Zaradi navedenega torej menim, da je treba zavrniti pritožbeni razlog tudi v delu, ki se nanaša na ladji Periloja in Sonia Rosal.

Predlog

71. Ker menim, da edini pritožbeni razlog družbe Peix ni utemeljen, se mi ne zdi potrebno analizirati podrednih stališč Komi-

29 — Točka 130.

30 — Točka 128.

sije v zvezi s tem, da zastaralnega roka iz člena 3 Uredbe št. 2988/95 ni mogoče uporabiti za ponavljajoče se kršitve, in v zvezi s pretrganjem zastaranja z dopisom španskih organov z dne 26. februarja 1998.

72. Na koncu menim, da je treba pritožbo v celoti zavrniti.

IV – Stroški

73. V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki se uporablja v pritožbenem postopku na podlagi člena 118 tega poslovnika, in ob upoštevanju svojega predloga glede zavrnitve pritožbe, menim, da je treba plačilo stroškov naložiti družbi Peix.

V – Predlog

74. Glede na navedeno Sodišču torej predlagam, naj razsodi:

— pritožba se zavrne;

— družbi José Martí Peix SA se naloži plačilo stroškov.